

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 15g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a
articolelor 4, 8 și 22 din Constituția Republicii Moldova

CHIȘINĂU

7 februarie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 31 ianuarie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 7 februarie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolelor 4, 8 și 22 din Constituția Republicii Moldova, ridicată de către Maxim Tcaci, parte în dosarul nr. 10-412/16, aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 31 ianuarie 2017 de către judecătorul Sergiu Bularu, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 24 august 2016, Maxim Tcaci a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, o plângere împotriva ordonanței din 29 iulie 2016, emise de un procuror al Procuraturii Generale, prin care a fost respinsă cererea sa de începere a urmăririi penale.

4. Ulterior, la 23 noiembrie 2016, prin intermediul cancelariei judecătoriei, el a depus o cerere, prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolelor 4, 8 și 22 din Constituția Republicii Moldova.

5. Prin încheierea din 26 decembrie 2016, instanța de judecată a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.”

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 135

Atribuțiile [Curtii Constituționale]

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că persoanele vinovate de maltratarea sa nu pot fi trase la răspundere penală în baza art. 166¹ din Codul penal, deoarece, deși art. 4 și 8 din Constituție prevăd prioritatea reglementărilor internaționale, totuși, art. 22 din Constituție garantează că nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos.

8. În acest context, autorul excepției solicită confruntarea dispozițiilor constituționale ale articolelor 4 și 8 cu articolul 22.

B. Aprecierea Curții

9. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele.

10. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

11. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către Maxim Tcaci, parte în dosarul nr. 10-412/16, aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

12. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune *stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia* și de pertinența prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

13. În speță, Curtea reține că autorul excepției solicită confruntarea normelor constituționale ale articolelor 4 și 8 cu articolul 22, **fără a contesta anumite prevederi legale în raport cu dispozițiile constituționale.**

14. Curtea menționează că excepția de neconstituționalitate este mijlocul procedural pus la dispoziția oricărei părți dintr-un proces pendent de a susține, în fața Curții Constituționale, vătămarea drepturilor sale prin incidența, în cauza sa, a unei prevederi legale considerate a fi neconstituționale.

15. În Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, Curtea a statuat că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii anumitor condiții, *inclusiv dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție*, iar prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea litigiului.

16. Așadar, Curtea constată că instanța de judecată a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a dispus transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare, cu toate că pretențiile invocate în sesizare **nu constituie un obiect al excepției de neconstituționalitate.** Or, excepția de neconstituționalitate reprezintă mijlocul de apărare împotriva normelor care sunt în contradicție cu prevederile Constituției, și nu confruntarea dintre dispozițiile constituționale ale articolelor 4, 8 și 22.

17. Prin urmare, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate, fiind lipsită de obiect, nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) și e) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 4, 8 și 22 din Constituția Republicii Moldova, ridicată de către Maxim Tcaci, parte în dosarul nr. 10-412/16, aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 7 februarie 2017
DCC nr. 17
Dosarul nr. 15g/2017